

De *Postryder* vershynt s' dingsdags, s' donderdags en zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by M. COLLEÉ, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven, annonces, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaeld op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlyk, 20 centiem.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centiem.

De reclamen, per drukregel 25 centiem.

TONGEREN, DEN 14 JANUARY.

Kerkhoven.

Wat willen de katholyken, in zake van kerkhoven?

De katholyk, zegt het *Handelsblad*, vraegt niets meer dan de protestant of de jood: — hy vraegt, dat men hem vry in zyne denkwyze late, in wat de begrafenis aengaet, even als de andere gezindheden.

En met wat regt wilt men ook eenen afgestorvene, die heel zyn leven verklaerd heeft, geen katholyk te zyn, na zynen dood op den gewyden grond komen neerleggen?

Er bestaat eene maetschappy; gy hebt er nooit deel van willen maken, nooit de kontributie betaeld; nooit, kortom, u volgens de reglementen gedragen — met wat regt wilt gy dan op zeker oogenblik binnen het lokaal dringen, om er de leden te ontstichten?

Even zoo met de katholicismus. Gy hebt dat geloof verstooten in uw leven; wat wilt gy er dan deel van maken na uwen dood?

Vryheid voor allen! schreeuwt men ten allen kant, en terwyl men voor zich zelf de vryheid van niets te doen eischt, wil men niet dat anderen iets doen; terwyl men een niets geloof, wil men niet meer dat anderen geloove.

Vryheid voor allen! zeggen wy ook en zoo min als wy het regt verlangen om het protestantsch, joodsch of solidair kerkhof te schenden, vragen wy het regt het onze ongestoord te bezitten.

M. Tesch blyft zyne portefeuille behouden. 'T is eene afgedane zaak, iemand verzeerde my onlangs, dat er nooit ernstig kwestie is geweest, dat M. Tesch zyn ontslag zou geven. Dit gerucht werd in omloop gebragt, zegde men my, omdat de aktionnarissen der *providence* geen minister voor administrateur wilden; M. Tesch, die zich volstrekt wilde doen noemen, heeft het gerucht van zyne verwydering doen loopen en de aktionnarissen noemden hem. Nu dat de pert gespeeld is, blyft hy minister.

De opschudding, door de encyclyek te weeg gebragt, begint zicht te bedaren. Overigens, die opschudding is tusschen de katholyken nooit zoo groot geweest; zy hebben in den pauselyken brief niets nieuws gevonden. Hy verandert niets aan den toestand der party, welke niet opgehouden heeft de zeldzame vryheden, die hun door de onverdraegzaamheid hunner tegenstrevers niet ontnomen werden, met moed en vastheid te verdedigen. De vrydenkers bedrogen zich sterk toen zy

DE WRAEK, OF DE LAETSTE MOOR VAN GRENADA.

(Vervoly)

Met hare dochter alleen gelaten, plaetste de gravin zich in een armstoel, en haer met een wenk uitgenoodigd hebbende, zich op een stoel naast haer te zetten, begon zy met eerst de koelheid en trotschheid af te leggen, die haer zelfs tegenover hare kinderen eigen waren. Niet dat het haer een gevoel van toegenegenheid voor hen of anderen ontbrak; men zeide zelfs, dat zy in hare jeugd teeder en harellyk geweest was jegens degenen, die zy lief had. Doch achtereenvolgens door het verlies van alles, wat haer dierbaar was, getroffen, en haren echtgenoot en kinderen door een vroegtijdigen dood verloren hebbende, scheen het, alsof zy in zedelyken zin de gedaenteverwisseling van Niobe ondergaen had.

— Myn kind, sprak zy, het gesprek, dat ik met u hebben moet, zal ernstig zyn; ook heb ik u eene gunst te verzoeken.

— Eene gunst van my, myne moeder? antwoordde Inez verwonderd; ben ik niet uw kind, dat u gehoorzamen moet?

— Antwoord my dan hierop: Hebt gy uw broeder lief en zyt gy gezind, hem ten koste van het dierbaarste, dat gy op aerde bezit, eene dienst te bewyzen?

— Twyfelt gy daeraen, myne moeder? Ik wil alles opofferen, behalve u.

— Welnu, er biedt zich voor u eene gelegenheid aan, om uwe gehechtheid te bewyzen. Er

dachten, dat de encyclyek de katholyken zou ontmoedigen en hen het slagveld zou doen ontvlugten. Zy moeten nu de overtuiging hebben, dat zy verkeerde rekening maakten. Ook hebben hunne vreugde kreten reeds opgehouden.

Tongeren, den 13 January 1865.

Mynheer de Redakteur,

Als men voor COMPLAINTE penningen wilde aennemem al wat sommige tongersche gazetjes verkoopen dan zouden zy ons doen gelooven dat Onze Lieve Heer op eenen kerseboom woont en dat de walvisch door Jonas opgeslikt werd. Verleden week was bruur *Limburger* aen 't kraken dat het een plezier was. Wie dat mengelmoes kan aen een hangen die moet in staat zyn van den baerd te maken aen den vermaerden Sphinx uit den ouden tyd. Wat ik daer het best uit verstaen heb dat is dat die aerdige confrater ons wil doen gelooven dat hy vol eerbied is voor al wat aen kerk of kluis hoort, dat hy zich geene partyen moeit, dat hy muisdood is zoo gauw er politieke twist op handen is, en dat hy eindelyk zoo goed katholyk is als de *Waarheidsvriend* van St-Truiden.

Die *Limburger* moet toch zyne lezers aenzien voor eenen hoop onnoozelaers die appelen voor citroenen zouden kopen. Er was een gemakkellyk middel om aen de lezers van den *Limburger* te bewyzen tot welke politieke gezindheid hun blad eigentlyk toebehoort. Hy hoefde slechts eens te herinneren aan welken kant hy gestreden heeft in de menigvuldige kiezingen die sedert eenige jaren te Tongeren hebben plaets gehad. Ik heb goed de kandidaten op myne tien vingeren te tellen, ik vind maer altyd dat in alle kiezingen, van de eerste tot de laetste, free *Limburger* den liberalen kandidaat heeft opgezet en den katholyken bevochten. Dat komt al aerdig uit, kamarad.

Ik lees ook somtyds vreemde gazetten om zoo eens te zien of die vieze kalanten die zich liberael noemen overal dezelfde zyn. Deze week las ik dat er te Leuven op nieuwjaerdag een ongehoord schandael was voorgevallen.

Twee liberaters van goede familie hadden 's nachts in eene herberg eene wedding aengegaen om 's anderendaags 's morgens in de Dominicanen kerk tot de communie tafel te naderen zonder gebiecht te zyn. Inderdaed na de gonsche nacht in dronkenschap overgebragt te hebben mengden zy zich tusschen de geloovigen, zy knielen neder op de communie bank, zy ontvingen de H. Hostie, zy keeren terug naar hunne makkers die getuigen van de wedding waren, zy spuwen de H. Hostie uit hunnen mond om te bewyzen dat zy hunne wedding gewonnen hebben.

is eene echtverbintenis aen uwen broeder voorgesteld, die zelfs den roem van ons geslacht door aanzienlyke betrekkingen verhoogt zal. Men heeft my voor uwen broeder die nicht van den kardinaal-herzog de Serme, en een gewigtigen post ten hove aengeboden. De eenige voorwaerde is, dat hy alleen erfgenaem der bezittingen van zyn geslacht zal zyn, en dat gy in een klooster zult gaen. Ik ken de magt, die de wet my in dit opzigt verbrant, doch wensch, dat uw broeder de hooge plaets, die hem aengeboden is, alleen aen u zal te danken hebben. Spreek — stemt gy toe, non te worden?

Wy kunnen gemakkellyk gissen, wat Donna Inez by deze woorden gevoelde. Het klooster voor haer, die zoo teeder beminde en zoo teeder bemind werd, en die slechts een oogenblik geleden gereed stond, met haren minnaer te vlugten. Neen! zulk een offer ging hare kracht te boven, en zy begon bitter te weenen.

Toen kwam hare moeder, die koel en strenge vrouw, tot haer, trok haer kind op haren schoot en gaf haer de teederste namen.

— Ik heb u smart veroorzaekt, Inez! zeide zy, maer gy zult het my vergeven, dat ik u op zulk eene zware proef gesteld heb, wanneer gy weet, dat uw broeder nog gisteren de verbintenis, hem tot dien prys aengeboden, afloeg.

Ook deel ik u zyne opoffering tegen zyn verlangen mede. Van daer is het de geboortedag van dien edelmoedigen jongeling; gy hebt ongetwyfeld zoowel als ik daeraen gedacht. Om die reden ben ik zoo vroeg gekomen, opdat wy hem zamen onze beste wenschen en zegenbeden kunnen gaen aanbieden. Kom, Inez! wilt gy niet

Hoe meent gy nu, lezers, dat de liberale gazetten zich over die schandael uitdrukken? « Het is waer, zeggen zy, twee personen hebben te Leuven een groot schandael gegeven; het waren wel is waer twee liberale overvlieters, maer men moet die schandalen niet op rekening der liberalen in het algemeen werpen; die jongens waren dronken en hunne politieke denkwyze is daer geheel vreemd aen. »

Laet ons eens zien, kamaraden, sprekty gy ook zoo wanneer het eens gebeurt dat een priester een misslag begaet? Zoekt gy niet van de geheele geestelykheid medeplytig te maken van de schuld van den eenen of den anderen priester dien de kerk uit haren schoot verstoot? Dat vindt gy eerlyk handelen! waerom? Omdat zulks u de gelegenheid geeft van tegen den godsdienst en hare bedienaers te schreeuwen. Twee maten en twee gewigten om zyne vrienden en vyanden te oordeelen dat is mischien heel liberael; maer of dat eerlyk is, dat is eene tweede kwestie.

De liberalen zyn overal dezelfde.

Een oude Tongener.

Afschuwelyke heilighandeling te Leuven.

Wy vinden in den *Bien public* van Gent verdere bijzonderheden betrekkellyk de afschuwelyke heilighandeling welke te Leuven heeft plaets gehad, en waer van wy in ons vorig nummer gewag maakten. Zie hier hoe dit dagblad zich uitdrukt:

« De indruk welke de heilighandeling te Leuven heeft te weeg gebragt is ongelooflyk groot. Men kan zelfs zeggen, dat hy diep is en heel het land door. Den 31 december 's nachts begaven zich zes jonge lieden der leuvensche burgery, die zoo niet door hunne families, dan toch door gedrag en houding, tot de *fine fleur* van het ongodsdienstig liberalismus behooren, naar eene verdahte herberg in de Eikstraat. Zy bragten er de laetste uren van 1864 en de eerste van 1865 in eene brasparty door.

« Ten 4 uren 's morgens gingen twee van hen eene wedding aen, om des morgens te Communie te gaen in eene der kerken van Leuven. Vooreerst gingen zy — zoo beweert het gentsch blad — naar de kerk der Zusters kollettiens; doch eene der zusters hun schandalig gedrag in de kerk bemerkende, verzocht hun heen te gaen, zeggende: « 't is hier het huis Gods. Uwe houding is onweerdig voor de heilighheid der plaets. »

« Men zegt ook dat zy in de kerk der PP. Jesuiten en eindelyk in de St-Peterskerk zyn geweest, in welke laetste hunne onbetamelijke houding de aendacht opwekte van een achibaar koopman. Daarna zyn zy de kerk der Dominicanen binnen getreden, waer zy, by het binnen komen, eenige verontweerdigde woorden over hunne houding maesten hooren, van eenen professor der hoogeschool. Zy sloegen er geen acht op, gingen dwars door het volk en gingen naby de communiciebank plaets nemen.

heden het eerst uwen broeder omhelzen?

Inez wierp zich aen de borst harer moeder, en beide vrouwen stonden op, om naar de vertrekken van den jongen graef te gaen, toen iemand aen de deur van het hotel klopte.

— Wat is dat? riep de gravin. En wie kan daer zoo vroeg komen?

Te gelyker tyd vernam men op de trappen en in de gangen het verwarde gedruisch van stemmen, met snikken en klagtoonen vermengd, en weldra kwam de oude Geronimo in een moeilyk te beschryven toestand van ontsteltenis de kamer van Donna Inez binnenstormen. Doch toen de gravin bemerkte, die by daer niet verwachtte, keerde by om en riep met eene door tranen verstikte stem: Niet hier, niet hier!

Daerop stortte hy in onmagt neder.

Doch het was te laet. Aen den ingang dier kamer verscheen reeds een voorwerp, dat allen van schrik deed verstyven. Het was het met bloed beslekte lighaem van den jeugdige graef, zoo even uit de wateren van den Xenil opgehaeld.

Donna Inez stortte zich op die geliefde overlyfselen neder en bedekte ze met kussen en tranen.

De gravin allen was roerloos en beschouwde met drooge oogen het lyk van haren zoon.

Men heeft dikwyls beweerd, dat groote smart sprakeloos maekt.

Een monnik, die met het lighaem binnengekomen was, naderde de gravin en fluistrede haer toe.

— Senora! ik weet, wie de moordenaar uws zoons is. Hy bevindt zich hier.

« Men heeft niet bemerkt dat ze dronken waren; niettemin zyn zy, ter langst de kerk, welke tamelyk groot is, door gegaen. Gedurende de mis hebben zy zich gelurig omgekeerd, om te zien of hunne medeplytigen wel daer waren als getuigen, dat zy de schandelyke wedding ten uitvoer bragten. Op het oogenblik der communie zyn zy — wy schryven dit niet zonder ontzetting — de H. Tafel genaderd, hebben gecommuniceerd en zyn selfs de kerk uitgegaen. »

« Wat is verder gebeurd? Hier verschillen de berichten eenigzins, doch zy komen ten slotte op het zelfde neer. Volgens sommigen heeft de eene persoon de H. Hostie op den grond gespoogen, de andere zegde met schaemteloosheid: « Ik wil dat van naby zien, daarna zal ik er eenen brief mede toe maken. Een jongeling moet het een en ander gezien en de paters dominikanen verwitigd hebben, die echter te laet ter plaets gekomen zyn. »

« Het nieuws van dezen afschuwelyken aanslag verspreide zich welhaest in de stad. De hevigeste dryvers der leuvensche liberalen, stooten het geval met walg van zich af en ontkennen alle solidariteit. Wat de twee personen aengaet, die zich eene zoo onuitwisbare schandelyk hebben toegebragt, deze zyn op de vlugt. Hunne families zyn diep door dit geval neergeslagen.

« Wat doet de justitie? Wy weten nog niets zekers. Men zegt aienentlyk, dat de procureur des konings zich by den prior der paters Dominicanen heeft begeven. Middelerwyl worden er openbare boetplegingen in al de kerken gedaan, en zelfs zyn deze te Gent begonnen.

« Diegenen welke de heilighandelingen willen verontschuldigen, zeggen, dat er geene wedding heeft plaets gehad; dat de twee jonge lieden na eenen nacht in Brassery te hebben doorgebragt, naar huis gingen en de jonge meisjes op straat vervolgd, tot in de kerk; dat zy daer, door dronkenschap misleid, inderdaet te communie zyn gegaen; maer de Hostie niet hebben uitge-spoogen, noch eenige andere profanatie hebben gepleegd. »

« Men ziet dat zelfs dit toegevend en verzachtend verhaal toch bestaen eener schrikkellyke heilighandeling erkent. Zeggen wy nogtans voor het eindigen dat het eerste verhaal, het zy ten regte of ten onregte, het meest geloofl wordt.

Weg van Mopertingen naar Tongeren.

Er is in onze stad eene petitie in omloop strekkende tot de anlegging van den grooten weg van Mopertingen naar Tongeren. Wy verzoeken onze lezers dezelve te teekenen en wy roepen vooral hunne aendacht op het eerste gedeelte dezer petitie in dewelke er ontgensprekelyk bewezen wordt dat het bestuur van bruggen en wegen onzer provincie sedert menige jaren groote misslagen begaen heeft in het aanleggen van wegen. Deze misslagen spruiten hieruit dat men zich te dikwyls een valsch gedacht maekt van de rigting welke de handelsbetrekkingen in onze provincie nemen. Onze handelsbetrekkingen rig-

Hoe zacht ook uitgesproken, werden deze woorden duidelyk door alle aanwezigen gehoord, en er volgde eene diepe stilte.

— Wie is het? riep de gravin, met eene stuipachtige huivering uit hare verdooving ontwakende.

— Aenschouw hem! antwoordde de monnik en wees naar een bedelaer met een witten mantel om en eene soort van tulband op het hoofd, die in een donkeren hoek der kamer stond. Dezen nacht, toen ik naar eenen stervende ging, hoorde ik by het overgaen der brug het geluis van een lighaem, dat in het water viel, en zag ik in de verte dien man wegloupen.

Een koor van vervloekingten verhoef zich op deze woorden uit den kring der omstanders, die het lyk gebragt hadden.

— Ja, zielaer den moordenaar! het is Hassan de Moor — Hassan de vervloekte! Hy alleen kan het gedaan hebben! Laet hem dood gesteenigd worden!

Te gelyk werd Hassan door meer dan twintig handen gegrepen. Doch zyne stem boven die van al zyne aanvallers verheffende, schreeuwde hy.

— Ik ben het niet, die den graef de Penafior doodt!

— Wie dan? mompelden zy, die geluisterd hadden.

— Vraegt het den hofmeester Geronimo.

De oude man, die juist tot zich zelve gekomen was, gaf een teken, dat hy tot de gravin spreken wilde, en toen zy hem genaderd was, tastte zy gretig naar het zakboekje, dat hy haer vertoonde, en kuste het teed rlyk, toen zy de naemletters haers zoons zag. Nadat zy het op